Türkçe Ders Kitab?ndaki ?iirlere Yönelik Analitik Dereceli Puanlama Anahtar?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türkçe Ders Kitab?ndaki ?iirlere Yönelik Analitik Dereceli Puanlama Anahtar?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31861

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türkçe Ders Kitab?ndaki ?iirlere Yönelik Analitik Dereceli Puanlama Anahtar? (TOAD), ?ener Demirel ve H. Deniz (2021) taraf?ndan 5. s?n?f Türkçe ders kitaplar?nda yer alan ?iirlerin çocu?a görelik ölçütlerine uygunlu?unu sistematik bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu araç, ?iirlerin pedagojik, dilsel ve tematik uygunlu?unu objektif kriterler üzerinden analiz etmeye olanak tan?r.

Ölçek, geli?tirme sürecinde kapsaml? uzman görü?lerine dayand?r?lm??t?r. Geçerlik çal??malar?, alan?nda yetkin akademisyenler ve deneyimli Türkçe ö?retmenlerinin de?erlendirmeleriyle desteklenmi? ve Kapsam Geçerlik Oran? (KGO) hesaplamalar?yla bilimsel temeli güçlendirilmi?tir. Güvenirlik analizleri, yüksek düzeyde gözlemci uyumunu gösteren Cohen Kappa Testi ile sa?lanm??t?r (κ=.79).

Anahtar Kelimeler

Analitik Dereceli Puanlama Anahtar?, Türkçe Dersi, ?iir Analizi, Çocu?a Görelik, Ders Kitab? ?ncelemesi, Ölçme Arac? Geli?tirme.

Yazarlar

?ener DEM?REL, H. Deniz

Amaç

Bu analitik dereceli puanlama anahtar?n?n temel amac?, Milli E?itim Bakanl??? taraf?ndan belirlenen 5. s?n?f Türkçe ders kitaplar?nda bulunan ?iir materyallerinin çocuklar?n bili?sel, duyu?sal ve sosyal geli?im seviyeleri aç?s?ndan uygunlu?unu detayl?ca de?erlendirmektir. Ölçek, mevcut materyallerin kalitesini ölçmek ve Türkçe E?itimi alan?nda materyal seçim süreçlerine bilimsel bir rehberlik sa?lamak üzere tasarlanm??t?r.

TOAD, ?iirlerin içeri?ini sadece genel bir uygunluk üzerinden de?il, ayn? zamanda tematik derinlik, kullan?lan dilin sadeli?i, ritim ve ö?rencilerin ilgisini çekme potansiyeli gibi spesifik kriterler üzerinden analiz ederek, e?itimcilerin ve müfredat geli?tiricilerin daha bilinçli kararlar almas?na yard?mc? olmay? hedefler.

Yap?

Türkçe Ders Kitab?ndaki ?iirlere Yönelik Analitik Dereceli Puanlama Anahtar?, temel olarak "çocu?a görelik" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bir edebi metnin hedef kitlenin (5. s?n?f ö?rencileri) geli?im özelliklerine ve pedagojik ihtiyaçlar?na ne ölçüde hitap etti?ini inceleyen çok

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlu bir kavramd?r. Ölçek, bu yap?y? de?erlendirirken ?iirlerin; dil ve ifade uygunlu?u, temalar?n ya? grubuna hitab?, içerdi?i kültürel ve evrensel de?erler gibi alt boyutlara ay?r?r.

Ölçek, puanlamay? bütünsel (holistik) bir yakla??mdan ziyade, analitik bir yakla??mla gerçekle?tirdi?i için, de?erlendirilen her bir kriter için ayr? ayr? puanlama yaparak ?iirin hangi yönlerinin güçlü, hangi yönlerinin düzeltilmesi gerekti?ini ortaya koyar. Bu da tan?lay?c? (diagnostik) geri bildirim aç?s?ndan büyük önem ta??maktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, uzman görü?lerine dayal? kapsam geçerli?i yöntemleri kullan?larak yürütülmü?tür. Uzman paneli, üniversitelerin Türkçe E?itimi Bölümlerinde görev yapan 3 Doç. Dr., 2 Dr. Ara?t?rma Görevlisi ve Türkçe E?itimi alan?nda tezli yüksek lisans yapm??, aktif görev yapan 3 Türkçe ö?retmeninden olu?turulmu?tur.

Uzmanlardan, ölçek maddelerini de?erlendirirken Uygun=3, Düzeltilmeli=2, Ç?kar?lmal?=1 kategorilerinden birini seçmeleri ve düzeltme önerilerinde bulunmalar? talep edilmi?tir. Elde edilen uzman görü?leri do?rultusunda, Excel program? kullan?larak her bir madde için Kapsam Geçerlik Oran? (KGO) hesaplanm??t?r. KGO hesaplamas?, "KGO=(Nu/N/2)-1" formülü üzerinden gerçekle?tirilerek, maddelerin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?ine dair nicel kan?tlar sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçme arac?n?n güvenirli?ini test etmek amac?yla, Türkçe ders kitab?ndaki ?iirlerin %20'si seçilmi? ve biri erkek di?eri kad?n olmak üzere iki ba??ms?z uzmana gönderilerek Analitik Dereceli Puanlama Anahtar? ile analiz etmeleri istenmi?tir. Bu süreç, puanlay?c?lar aras? güvenirlik (Inter-rater reliability) sa?lamaya odaklanm??t?r.

Uzmanlar aras?ndaki uyumu belirlemek için ilk olarak SPSS program? yard?m?yla korelasyon analizi uygulanm?? ve iki uzman aras?nda %100 uyum oldu?u tespit edilmi?tir. Güvenirlik sonuçlar?n? güçlendirmek amac?yla, uyumun ?ans eseri olup olmad???n? kontrol eden parametrik olmayan Cohen Kappa Testi de uygulanm??t?r. Uygulanan "κ= / " formülü sonucunda, uzmanlar aras?ndaki uyumun κ=.79 oran?nda iyi düzeyde oldu?u belirlenmi?tir (K?l?ç, 2015, s. 142).

Faktör Analizi

Sa?lanan kaynak verilerde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek üzere Faktör Analizi (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c?) uyguland???na dair herhangi bir bilgi bulunmamaktad?r. Ölçek, do?as? gere?i bir tutum veya ki?ilik ölçe?i de?il, kriter odakl? bir Analitik Dereceli Puanlama

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar? (rubrik) oldu?undan, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? daha çok kapsam geçerli?i ve puanlay?c?lar aras? uyum (Cohen Kappa) testleri üzerine yo?unla?m??t?r.

Analitik rubriklerin temel amac?, ölçülen yap?n?n tüm boyutlar?n? (çocu?a görelik kriterleri) kapsamakt?r; bu nedenle geli?tirme sürecinde Kapsam Geçerlik Oran?n?n hesaplanmas?, maddelerin yap?ya uygunlu?unun temel kan?t?n? olu?turmu?tur.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme (Analitik Dereceli Puanlama Anahtar?)

Format: Analitik Dereceli Puanlama Anahtar?. De?erlendirme, uzmanlar taraf?ndan önceden belirlenmi? kriterler üzerinden yap?l?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Türkçe ders kitaplar?ndaki ?iir materyallerini pedagojik ve edebi aç?dan de?erlendiren akademisyenler, ö?retmenler ve uzmanlar.

Age Group: De?erlendirilen materyal 5. s?n?f ö?rencilerine (yakla??k 10-11 ya?) yöneliktir.

Population Details: Ölçek, 5. s?n?f seviyesindeki ö?rencilerin geli?im özelliklerine uygunluk aç?s?ndan ?iirleri analiz etmek için tasarlanm??t?r. Do?rudan ö?renci uygulamas? yoktur.

Test Methodology: Kriter odakl? analitik de?erlendirme (Criterion-referenced analytic assessment). Uzmanlar, her bir kriteri ba??ms?z olarak puanlayarak ?iirin çocu?a görelik düzeyini belirler.

Anahtar Kelimeler

?iir Analizi, Çocuk Edebiyat?, Kapsam Geçerli?i, Cohen Kappa, Türkçe E?itimi, Analitik Rubrik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: sdemirel@firat.edu.tr

Correspondence Address: ?ener DEM?REL (F?rat Üniversitesi, ileti?im adresine dayanarak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Demirel ve Deniz (2021) taraf?ndan akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ?ener DEM?REL ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?l?: 2021

Makalenin orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: turkce-ders-kitabindaki-siirlere-yonelik-analitik-dereceli-puanlama-anahtari-toad.pdf

Kaynaklar

Demirel, ?. ve Deniz, H. (2021). 5. s?n?f Türkçe ders kitab?ndaki ?iirlerin çocu?a görelik ölçütlerine göre incelenmesi. *Uluslararas? Türkçe Edebiyat Kültür E?itim Dergisi,10*(2), 720-740. doi: 10.7884/teke.5251. Makale ba?lant?s?: dergipark.org.tr

K?l?ç, S. (2015). *Uyum Analizi (Kappa ve W)*. Ankara: Pegem Akademi.

Türkçe Ders Kitab?ndaki ?iirlere Yönelik Analitik Dereceli Puanlama Anahtar? Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçe?in maddeleri listelenmemi?tir. Ölçek, 5. s?n?f Türkçe ders kitaplar?ndaki ?iirlerin çocu?a görelik kriterlerine göre incelenmesi için belirlenmi? analitik de?erlendirme maddelerinden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM